

Заняття №9.

Тема. *Захист дітей від експлуатації, охорона праці*

Умови праці неповнолітніх на виробництві повинні відрізнятися від умов праці дорослих працюючих. Це пояснюється як фізіологічними особливостями організму підлітків, який тільки формується, так і відсутністю в більшості з них відповідної професії і спеціальності. Саме ці обставини і визначили відмінність правового регулювання їх праці, хоч за загальним правилом на неповнолітніх повністю поширюється законодавство про працю, а їх права щодо трудового договору прирівнюються до прав повнолітніх працюючих. У той же час в питанні охорони праці, робочого часу, відпусток та деяких інших умов праці їм надаються пільги.

Оскільки організм неповнолітнього тільки формується, є потреба регулярно стежити за станом його здоров'я. **Усі особи молодше 18 років приймаються на роботу лише після попереднього медичного огляду** і в подальшому, до досягнення 21 року, щорічно підлягають обов'язковому медичному оглядові. Якщо встановлено факт, що робота негативно впливає на здоров'я неповнолітнього, він негайно звільняється із цієї роботи і переводиться на більш легку роботу.

Працю молоді віком до 18 років на важких роботах і на **роботах зі шкідливими і небезпечними умовами праці, а також на підземних роботах заборонено. Не допускається** також залучення неповнолітніх до **підіймання і переміщення важких речей.**

Проходячи виробничу практику і виробниче навчання, особи, які не досягли 18-річного віку та навчаються у професійних навчально-виховних закладах, можуть перебувати на виробництві відповідно до професій і на роботах, указаних у Переліку, не більше як чотири години на день за умови суворого дотримання в цих виробництвах і на роботах чинних правил і норм з охорони праці.

Для неповнолітніх **встановлено скорочену тривалість робочого часу.** Таке зниження тривалості робіт не тягне за собою зменшення розміру оплати праці. Заробітна плата неповнолітнім виплачується в такому самому розмірі, як і працівникам відповідних категорій при повній тривалості щоденної роботи.

Забороняється залучати працівників молодше як 18 років **до нічних, наднормових робіт і до роботи у вихідні дні.** Така заборона є важливою гарантією дотримання скороченої тривалості робочого часу, установлені для цієї категорії працюючих, і надає можливість неповнолітнім використовувати вільний час для відпочинку, фізичного розвитку, підвищення загального освітнього і культурного рівня.

Особам віком до 18 років **щорічна основна відпустка** надається тривалістю **31 календарний день.** Ця відпустка повинна надаватись у натурі і заміна її грошовою компенсацією не допускається. Відпустка надається за бажанням працівника в зручний для нього час.

Батьки, усиновлювачі і піклувальник неповнолітнього, а також державні органи, громадські організації та службові особи, на яких покладено нагляд і контроль за додержанням законодавства про працю, мають право вимагати розірвання трудового договору з неповнолітнім, у тому числі й строкового, якщо продовження його дії загрожує здоров'ю неповнолітнього або порушує його законні інтереси.

(Джерело: Ст. 155-156 Філіпенко Т. М., Сутковий В. Л. Основи правознавства: підруч. для 9 кл. загальноосвіт. навч. закл. – К.: Генеза, 2017. – 208 с.)

Питання для самоконтролю.

- 1.** Чи є обов'язковим проходження медичного огляду неповнолітнім при прийнятті на роботу?
- 2.** На яких роботах забороняється використовувати працю осіб молодших 18 років?
- 3.** Чи тягне за собою скорочена тривалість робочого часу зміни в оплаті праці неповнолітнього?
- 4.** Скільки днів складає щорічна основна відпустка неповнолітнього?